

Χωρίς αξιολόγηση δεν υπάρχει Ελλάδα.

του **Τάκη Θεοδωρόπουλου**

Μιλάμε για αξιοκρατία και φοβόμαστε την αξιολόγηση. Μας πανικοβάλλει η διαρροή εγκεφάλων αλλά έχουμε οργανώσει μια πρώτης τάξεως κοινωνική αδικία.

Η δε κοινωνική αδικία συνίσταται στην άρνηση επιβράβευσης των αξίων προκειμένου οι ανάξιοι να μην αισθάνονται αποκλεισμένοι.

Το αποτέλεσμα είναι ορατό διά γυμνού οφθαλμού: εκείνοι που εντέλει αποκλείονται είναι οι άξιοι. Αόρατο και άρρητο για το βλέμμα που πάσχει από υποκριτική μυωπία.

Οι εκπαιδευτικοί τρέμουν μπροστά στην προοπτική να αξιολογηθούν. Λογικό. Δουλειά τους είναι να αναπαράγουν την κοινωνική αδικία που δεν επιβραβεύει την επιβράβευση των αξίων.

Η υποχρεωτική εκπαίδευση, από την εποχή που την καθιέρωσε ο Διαφωτισμός, ήταν το όχημα για την άνοδο των κοινωνικά αδύναμων. Ένα φτωχόπαιδο που κατάφερνε να αριστεύσει αντί για οικοδομικός εργάτης όπως ο πατέρας του θα μπορούσε να γίνει γιατρός.

Αυτό το καθιστά δυνατό η αξιολόγηση. Η απουσία της τον εξομοιώνει με τον ανάξιο, ισοπεδώνει τις ικανότητές του και τον ρίχνει να κολυμπήσει άοπλο στον αγώνα για την επιβίωση. Ή, αν έχει κουράγιο και εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του να σηκωθεί να φύγει. Την αδικία τη βαφτίσαμε δημοκρατία.

Τάκης

Θεοδωρόπουλος

Μια κοινωνία που δεν μπορεί να αξιολογήσει τον εαυτό της είναι καταδικασμένη. Πυρήνας της δημοκρατίας, όπως έγραψε η Ζακλίν ντε Ρομιγί, είναι η εμπιστοσύνη. Η εμπιστοσύνη των πολιτών του ενός προς τον άλλον.

Το ιδανικό θα ήταν να γνωρίζονται όλοι μεταξύ τους, κατά τον Αριστοτέλη. Σήμερα αυτό δεν είναι δυνατόν. Όμως, ακόμη κι αν δεν είναι δυνατόν να γνωριζόμαστε όλοι μπορούμε να αναγνωρίζουμε ο ένας τον άλλον βάσει ενός αξιακού συστήματος που το μοιραζόμαστε όλοι.

Είναι κάποιος καθηγητής στο πανεπιστήμιο; Ξέρεις ότι έφτασε εκεί γιατί το άξιζε. Δεν είναι η περίπτωση μας. Σήμερα το πρώτο πράγμα που σκέφτεσαι είναι «πώς τα κατάφερε να φτάσει ως εκεί». Ποιες γνωριμίες έχει, σε ποιο κόμμα ανήκει, σε ποια οργάνωση, ποιος είναι ο ξάδελφός του. Υπουργοί, καθηγητές, διευθυντές πάσης φύσεως, περισπούδαστοι ειδήμονες, τις περισσότερες φορές δεν το πιστεύουν ούτε οι ίδιοι πώς τα κατάφεραν.

Ο τρόμος της αξιολόγησης προκαλείται από την έλλειψη εμπιστοσύνης. Ποιος θα με αξιολογήσει αφού κι αυτός έφτασε εκεί που έφτασε όπως εγώ έφτασα εκεί που έφτασα. Στο κατώφλι της τρίτης δεκαετίας του 21ου αιώνα, το ουσιαδές πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας δεν είναι ούτε οικονομικό ούτε πολιτικό.

Υπάρχουν προβλήματα που δεν εξαρτώνται μόνον από εμάς, όπως το μεταναστευτικό και ο Ερντογάν, υπάρχουν όμως και προβλήματα που εμείς μόνον μπορούμε να λύσουμε. Και απ' αυτά το σημαντικότερο είναι ο τρόπος αποτίμησης της κοινωνικής αξίας, της επιβράβευσής της που συμβαδίζει με την απόρριψη της απαξίας. Όταν συμπολίτες μας θεωρούν, φέρ' ειπείν, ότι οι καταληψίες παράγουν κοινωνική αξία κάτι δεν πάει καλά.

Οι αναγνώστες της στήλης, όπως και οι αναγνώστες των βιβλίων μου, γνωρίζουν την εμμονή μου με την ελληνική και τη λατινική αρχαιότητα. Πολλοί αναρωτιούνται αν αυτό οφείλεται σε κάποια εγκεφαλική βλάβη, δυσλειτουργία νευρώνων που σε κάνουν συντηρητικό, ή σκέτο πείσμα.

Μερικοί, οι «ανδρείοι της ηδονής του διαδικτύου» μου το γράφουν κιόλας. Μέρους που είναι οφείλω

να εξηγηθώ. Δεν θα ήθελα να ζω στους καιρούς του Πλάτωνα ή του Κικέρωνα.
Εκτός του ότι θα είχα πεθάνει προ αιώνων, μόνον που σκέφτομαι ότι θα έπρεπε να κυκλοφορώ
ξεκάλτσωτος με σανδάλια με πιάνει τρέλα.
Σιχαίνομαι το γυμνό ανδρικό πόδι, όσο αγαπώ το γυναικείο, και φοράω κάλτσες χειμώνα καλοκαίρι.

Πλην όμως αυτοί οι καιροί μου προσφέρουν κάτι που αισθάνομαι ότι λείπει από τον δικό μου κόσμο
με όλες τις ανέσεις και την ευχέρεια που μου παρέχει. Κι αυτό είναι η πνευματική αγωνία που
προέρχεται από την αναζήτηση αξιών οι οποίες θα στηρίξουν το κοινωνικό οικοδόμημα. Προσοχή.
Δεν λέω «αξίες» πολλές εκ των οποίων δεν θα μπορούσαν να σταθούν στον κόσμο μας. Λέω
«αναζήτηση», δηλαδή διερώτηση. Δεν λέω «βεβαιότητες», λέω «σταθερές».

Ο κόσμος μας είναι σαν την κινούμενο άμμο. Δεν έχεις πού να πατήσεις και οι κινήσεις που κάνεις
για να σωθείς σε βυθίζουν περισσότερο. Απ' αυτήν την άποψη αισθάνομαι τυχερός που γεννήθηκα
στην Ελλάδα, σε μια χώρα που, έστω άγαρμπα, έστω αδέξια, συμμετέχει σ' έναν πολιτισμό ο οποίος,
για να υπάρξει στηρίχθηκε σ' αυτές τις σταθερές.

Θυμάμαι τον Ζαν Φρανσουά Λιοτάρ να λέει: «Προσπαθούμε να σκεφτούμε πέρα από τους Έλληνες,
όμως αναρωτιέμαι αν πέρα από τους Έλληνες υπάρχει σκέψη». Κι αν χάσουμε την ελληνική σκέψη
στην πραγματικότητα έχουμε χάσει και τον τρόπο να αξιολογούμε τους εαυτούς μας.

Πρόκληση δεκαετίας. Πώς η ελληνική κοινωνία θα βρει έναν τρόπο να αναγνωρίζει τις αξίες της.
Και να αποβάλλει τις απαξίες

29.12.2019

Πηγή: [Καθημερινή](#)